

PANDEMIJSKI LEKSIK POLJSKOG JEZIKA U 2020. GODINI

Tkalec, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:633235>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-03**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Odsjek za zapadnoslavenske jezike i književnosti
Katedra za poljski jezik i književnost

PANDEMIJSKI LEKSIK POLJSKOG JEZIKA U 2020. GODINI

Diplomski rad

Marija Tkalec

Mentor:

Prof. dr. sc. Ivana Vidović Bolt

Zagreb, srpanj 2022.

Sadržaj:

● 1. Početak pandemije koronavirusa	3
● 2. Utjecaj pandemija na jezik	3
● 3. Cilj istraživanja	4
● 4. Uzorak	5
○ 4.1. Graf 1. Spol uzorka	6
○ 4.2. Graf 2. Dob uzorka	6
○ 4.3. Graf 3. Obrazovanje uzorka	6
● 5. Analiza rezultata	7
○ 5.1. Analiza novonastalih riječi	7
○ 5.2. Tablice 1.	10
○ 5.3. Graf 4.	11
○ 5.4. Tablica 2.	12
○ 5.5. Graf 5.	13
○ 5.6. Tablica 3.	14
○ 5.7. Graf 6.	15
○ 5.8. Analiza 1., 2. i 3. pitanja	16
○ 5.9. Analiza riječi iz 4. i 5. pitanja:	17
○ 5.10. Tablice 4.	23
○ 5.11. Graf 7.	24
○ 5.12. Tablica 5.	25
○ 5.13. Graf 8.	27
○ 5.14. Analiza 4. i 5. pitanja	28
● 6. Zaključak	30
● 7. Literatura	31

1. Početak pandemije koronavirusa

Koronavirus (Covid-19 - Coronavirus disease 2019) definiran je kao zarazna bolest uzrokovana virusom SARS-CoV-2.¹ Zarazna je to bolest koja primarno napada respiratorni sustav, ali i druge sustave poput osjetilnog, probavnog i mišićnog sustava. Koronavirus se prvotno pojavio u gradu Wuhanu u provinciji Hubei u Kini 31. 12. 2019. kada je prijavljen Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO). Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je Covid-19 pandemijom dana 11. 3. 2020., jedanaest godina od posljednje pandemije, pandemije H1N1 u 2009. godini.²

Koronavirus se proširio širom svijeta u vrlo kratkom periodu. Izbio je u Kini pa se nastavio širiti u ostalim zemljama Azije, te dalje u Europi, Americi i Južnoj Americi i Africi. Pretpostavljalo se da će toplije vrijeme zaustaviti širenje virusa, međutim s koronavirusom to nije bio slučaj jer je zahvatio države poput Australije, Singapura, Malezije i Novog Zelanda koje su tada bile u ljetnom godišnjem dobu. Jedine države do kojih koronavirus nije dopro manje su nastanjene i izolirane države kao što su Turkmenistan, Tadžikistan, Sjeverna Koreja, Lesoto, Komori te Antarktika.³

2. Utjecaj pandemije na jezik

Dolazak pandemije koronavirusa utjecao je na razne aspekte naših života. Tijekom pandemije koronavirusa, socijalni aspekt, odnosno socijalna interakcija za većinu bila je svedena na minimum. Mnogi su bili prisiljeni ostajati kod kuće, u izolaciji, te svoje svakodnevne dužnosti (škola, fakultet, posao) obavljati ‘na daljinu’.

Pandemija koronavirusa imala je veliki utjecaj na društvo i na jezik. Jezik je sustav koji je promjenjiv i prilagodljiv. Na jezik najčešće utječu nove pojave i situacije koje ga tjeraju na

¹WHO. 2022. *Coronavirus disease (COVID-19)*. https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1 (datum pristupa: 15.5.2022.)

²Cenmino, David, J. 2021. *How did the coronavirus outbreak start?*. <https://www.medscape.com/answers/2500114-197402/how-did-the-coronavirus-outbreak-start> (datum pristupa: 18.6.2022.)

³Klarić, Zoran. 2020. *Širenje koronavirusa u svijetu i hrvatski turizam*. http://www.iztgg.hr/files/file/RADOVI/2020/COVID-19/Klari%C4%87-Z_2020.pdf (datum pristupa: 18.5.2022.)

promjenu i prilagođavanje, odnosno na nadograđivanje i obogaćivanje kako bi se lakše opisale i razumjele te nove pojave i situacije. Koronavirus imao je utjecaj na već postojeće riječi, na način na koji ih se upotrebljava i percipira. Također, imao je utjecaj na stvaranje novih riječi koje su nastale kako bi se lakše opisale nove, nepoznate pojave i kao reakcija na cjelokupnu situaciju.

3. Cilj istraživanja

Cilj diplomskog rada je istražiti kako se leksik poljskog jezika promijenio i obogatio dolaskom pandemije koronavirusa. Ciljana skupina u ovom istraživanju su izvorni govornici poljskog jezika jer se promjene u jeziku odnose najprije na one koji ih najviše primjećuju i/ili upotrebljavaju. Ispitanici su također bili govornici poljskog jezika kojima poljski nije materinski jezik, ali ga usvajaju ili su ga usvojili i njime se služe.

Za ovo istraživanje koristila sam metode online ankete iz više razloga. Najprije, za istraživanje je potreban veći broj ispitanika jer je riječ o utjecaju novonastalih riječi u nekom području, odnosno u nekoj populaciji, a kako bi istraživanje dalo valjane rezultate i zaključke, potrebno je imati uzorak od nekoliko stotina ispitanika. Nadalje, ciljana publika izvorni su govornici poljskog jezika pa je upravo online anketa bio najbolji i najlakši način prikupljanja potrebnih odgovora. I na kraju, online ankete osiguravaju anonimnost ispitanika te je na njih, u usporedbi s primjerice anketama poslanima poštom ili telefonskim anketama, puno veći odaziv.

Ova je anketa izrađena na Google obrascima. Sastavljena je od tri dijela. U uvodnom dijelu ukratko je opisano istraživanje i njegovi ciljevi, drugi dio posvećen je demografskim pitanjima o sudionicima, a treći dio detaljno se bavi samim pitanjima vezanima za istraživanja. Sva pitanja u trećem dijelu su zatvorenog tipa s dva ili najviše tri ponuđena odgovora s mogućnošću biranja jednog odgovora. U anketi je ukupno pet pitanja, s više potpitanja, odnosno s više ponuđenih riječi te se ispituje njihovo poznavanje, upotreba i asocijacije istih. U anketi se nalaze riječi koje već postoje u rječniku poljskog jezika, ali su dobile novo značenje s dolaskom koronavirusa te riječi koje su nastale s dolaskom koronavirusa. Kako bi se prikupio željeni uzorak, anketa je objavljena u Facebook grupi s Erasmus studentima, te na stranici Reddit u grupi s Poljacima, odnosno u jednoj grupi na poljskom serveru. Riječi odabrane za analizu prikupljene su s poljskih mrežnih stranica koje govore o koronavirusu i o novim riječima

nastalima za vrijeme pandemije. Za prvi set riječi (novonastale riječi u pandemiji koronavirusa) odabrano je 14 nasumičnih riječi koje su se jednom ili više puta pojavile u člancima o koronavirusu^{4,5}. U drugom setu odabrane su 22 riječi koje se pojavljuju u Dunajevom *Suvremenom rječniku poljskog jezika*⁶ čije značenje, gledajući prvu natuknicu u rječniku, nije nužno povezano s koronavirusom.

4. Uzorak

Rezultati ankete prikupljali su se od 11. 4. 2022. do 17. 5. 2022. kako bi se došlo do željenog broja ispitanika. Na anketu se odazvalo 220 osoba i to znatno više muškaraca – čak 169 (76.8%) muškaraca, a žena 51 (23.2%). Četiri su dobne skupine bile ponuđene, počevši od 15 godina do 40 godina. U dobnoj skupini od 15 do 18 godina je 52 ispitanika (23.6%), u skupini od 19 do 24 godina je 81 ispitanik (36.8%), u skupini od 25 do 30 ih je 53 (24.1%) i u skupini od 31 do 40 ih je 34 (15.5%). Vrsta obrazovanja je podijeljena u 6 skupina, slijedeći poljsku podjelu stupnjeva obrazovanja. Završenu gimnaziju imalo je 35 ispitanika (15.9%), trogodišnju strukovnu školu imao je 1 ispitanik (0.5%), tehničku školu 0 ispitanika, četverogodišnju školu imalo je 5 ispitanika (2.3%), višu školu/preddiplomski studij imalo je 86 ispitanika (39.1%) i diplomski studij/magisterij imalo je 93 ispitanika (42.3%). Zadnje pitanje vezano uz demografiju ispitanika dijelilo je uzorak na izvorne govornike poljskog jezika kojih je 217 (98.6%) i na one koji nisu izvorni govornici, ali ga usvajaju ili su ga usvojili i služe se njime kojih je troje (1.4%).

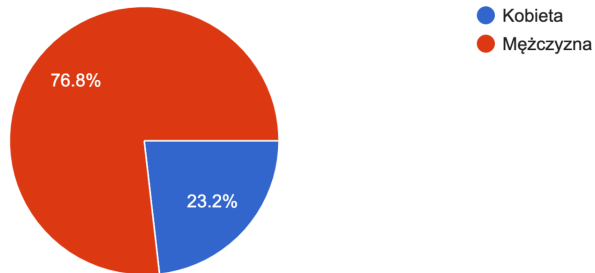
⁴ <https://nadwyraz.com/blog/blog-ubierz-sie-w-slowa/koronamowa-czyli-neologizmy-powstale-w-2020-r-w-zwiazku-z-pandemia-slownik-slow-covidowych>

⁵ https://www.rm24.pl/raporty/raport-koronawirus-z-chin/najnowsze-fakty/news-10-slow-ktore-zmienily-znaczenie-przez-pandemie.nld.5071971#crp_state=1

⁶ Dunaj, B., *Język polski Współczesny słownik języka polskiego*, Langenscheidt, 2007.

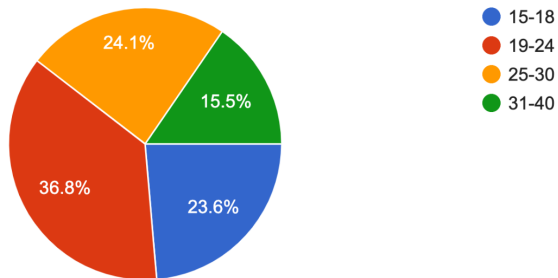
4.1. Graf 1.: spol uzorka

Płeć
220 responses

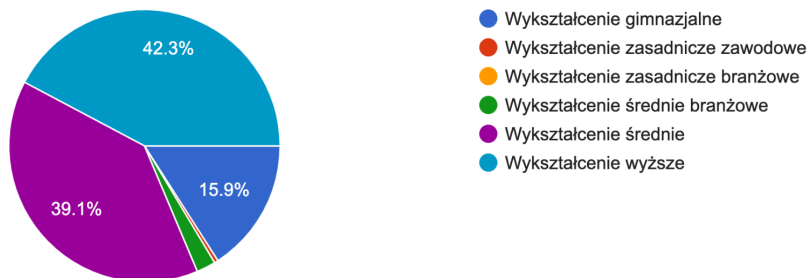
4.2. Graf 2.: dob uzorka

Wiek
220 responses

4.3. Graf 3.: obrazowanie uzorka

Stopień wykształcenia
220 responses

5. Analiza rezultata

U prvom, drugom i trećem pitanju pojavljuje se 14 istih riječi koje su nastale za vrijeme pandemije koronavirusa. U prvom se pitanju ispituje poznavanje tih riječi; polj. *Czy słyszałeś o niżej wymienionych słowach?*, (Jesi li čuo sljedeće riječi?). U drugom se ispituje uporaba tih riječi; polj. *Czy używasz słów z poprzedniego pytania?*, (Koristiš li riječi iz prijašnjeg pitanja?). U trećem se pitanju ispituje poznavanje značenja tih istih riječi; polj. *Czy znasz znaczenie słów z poprzedniego pytania?*, (Znaš li značenje riječi iz prijašnjeg pitanja?).

5.1. Analiza novonastalih riječi

Riječi koje se pojavljuju u prva tri pitanja su: *koronatime*, *koronaświrus*, *koronakryzys*, *koronaskeptyk*, *koronaferie*, *covidek*, *covidiota*, *covidanie*, *covidowy*, *plandemia*, *memdemia*, *lockdown*, *zdalne nauczzenia* i *praca zdalna*.

Polj. *koronatime* (hrv. *koronatime*) – riječ je i u poljskom i u hrvatskom jeziku na engleskom, odnosno sufiks je engleska riječ *time* (polj. *czas*, hrv. *vrijeme*). Razlog zašto se na poljskom jeziku ne kaže *koronaczas* ili *czas na koronę* ili na hrvatskom jeziku *koronavrijeme*, *vrijeme za koronu*, *vrijeme korone*, je zato što se ovom izvedenicom uvodi satira u cjelokupnu situaciju pandemije koronavirusa. Ova riječ koristila se kako bi se obilježilo samo vrijeme korone u globalu, te kako bi se imenovao dolazak novih sojeva korone.

Polj. *koronaświrus* – u hrvatskom jeziku ne postoji ekvivalent ove riječi, ali ona označava ljude koji prekomjerno paničare zbog korone te izbjegavaju društvena okupljanja što je više moguće. Drugo značenje riječi *koronaświrus* podrugljiv je naziv za koronavirus, koje je označavalo i simboliziralo poremećaj poretka koji je bio uočljiv u cijelom svijetu.

Polj. *koronakryzys* (hrv. *koronakriza*) – riječ primarno označava gospodarsko stanje svijeta koje je nastalo zbog dolaska koronavirusa. Zatvaranje mnogih ugostiteljskih i turističkih objekata pa tako i manjih obrta dovelo je do velikih financijskih gubitaka i porasta nezaposlenosti. Uz gospodarsku krizu, epidemiološka situacija je dovela ljude i do psihičke krize.

Polj. *koronaskeptyk* (hrv. *koronaskeptik*) – za razliku od riječi *koronaświrus* koja označava osobu koja se pretjerano boji koronavirusa i mogućnosti zaraze, ova riječ označava

osobu koja sumnja u postojanje korone te se nerado pridržava mjera poput nošenja maski, izbjegavanja društvenih okupljanja i sl.

Polj. *koronaferie* – u prijevodu bi na hrvatskom ova riječ glasila *koronapraznici*, iako nije u uporabi u govoru. Riječ se upotrebljava kada se govori o učenju na daljinu. Prvotno se mislilo na učenike i studente koji tijekom predavanja ne prate nastavu, odnosno iskorištavaju činjenicu da su kod kuće kao da su na praznicima. Također se odnosi na učenike koji se služe informacijskim i komunikacijskim tehnologijama tijekom učenja na daljinu, odnosno tijekom ispita i drugih provjera znanja.

Polj. *covidek* (hrv. koronica) – riječ je deminutiv od riječi Covid u poljskom jeziku, a u hrvatskom je deminutiv od riječi korona.

Polj. *covidiota* (hrv. covidiot) – riječ je prisutna u više jezika i uglavnom zvuči vrlo slično u svakom jeziku. Za razliku od prethodno navedenih riječi koje su označavale osobe koje su u pretjeranoj panici kada je riječ o koroni (*koronašwirus*) i osobe koje sumnjaju u njezino postojanje (*koronaskeptyk*), riječ *covidiot* označava osobe koje vjeruju u postojanje koronavirusa, ali se ponašaju kao da ne postoji i ne pridržavaju se mjera opreza kako bi se spriječilo daljnje širenje virusa.

Polj. *covidanie* – riječ nema hrvatski ekvivalent. Odnosi se na ljude koji preozbiljno shvaćaju prijetnju korone i zaraze i ne dovode u pitanje postojanje iste. Također se strogo pridržavaju svih mjera kako i kad se mijenjaju.

Polj. *covidowy* (hrv. covid) – riječ je pridjevna izvedenica. U duhu hrvatskog jezika bi pridjev prirodno zvučao covidski ili covidalni, ali u ovom slučaju nije tako, nego se koristi riječ covid kao pridjev (npr: hrv. covid putovnica, polj. paszport covidowy).

Polj. *plandemia* (hrv. plandemija) – primjer je igra riječi, odnosno spoj dvije riječi, plan i pandemija. Ovaj spoj riječi sugerira kako je pandemija koronavirusa bila isplanirana a nimalo slučajna i kako je virus namjerno pušten u svijet primarno da bi oslabio svjetsko gospodarstvo i unio strah među ljude.

Polj. *memdemia* (hrv. memdemija) – isto kao i prijašnja riječ, također je spoj dviju riječi, meme (“vrsta sadržaja koji se širi društvenim mrežama poznat je kao meme koji se sastoji od namjernog povezivanja elemenata (na primjer slike i teksta) u istoj značajnoj cjelini, što rezultira

reprezentacijom ideja, koncept, mišljenje ili situacija”⁷) i pandemija. Riječ *memdemia* se odnosi na sve memove koji su nastali za vrijeme korone koji ismijavaju sve faze korone (lockdown, karantene, cjepivo, nove sojeve i sl.) i cjelokupno stanje u svijetu kao vrsta obrambenog mehanizma.

Polj. *lockdown* (hrv. lockdown) – riječ je i u poljskom i u hrvatskom jeziku ista, zato što je posuđena iz engleskog jezika, što u prijevodu znači *izolacija* (polj. izolacja). U hrvatskom i poljskom jeziku bile su u uporabi i riječi izolacija i samoizolacija, ali je svima poznata riječ lockdown, kao što potvrđuju rezultati ankete u kojoj su svi ispitanici (220) obilježili da su čuli za riječ lockdown.

Polj. *zdalna nauczzenia* (hrv. učenje na daljinu/nastava na daljinu) – za vrijeme lockdowna, jako puno aspekata u svakodnevnom životu bili su prisiljeni na promjenu, pa tako i aspekt obrazovanja. Tijekom lockdowna, učenici i studenti nisu imali mogućnost pohađati nastavu uživo pa je uvedena nastava na daljinu koja se provodila putem interneta, pomoću raznih aplikacija poput Zooma, Google Meeta, Microsoft Teamsa i sl. Učenici su slušali predavanja, držali svoje prezentacije i rješavali ispite na ovaj oblik nastave.

Polj. *praca zdalna* (hrv. rad na daljinu, rad kod kuće) – slično kao prijašnji pojam, ovaj se pojam odnosi na ljude koji su radili kod kuće.

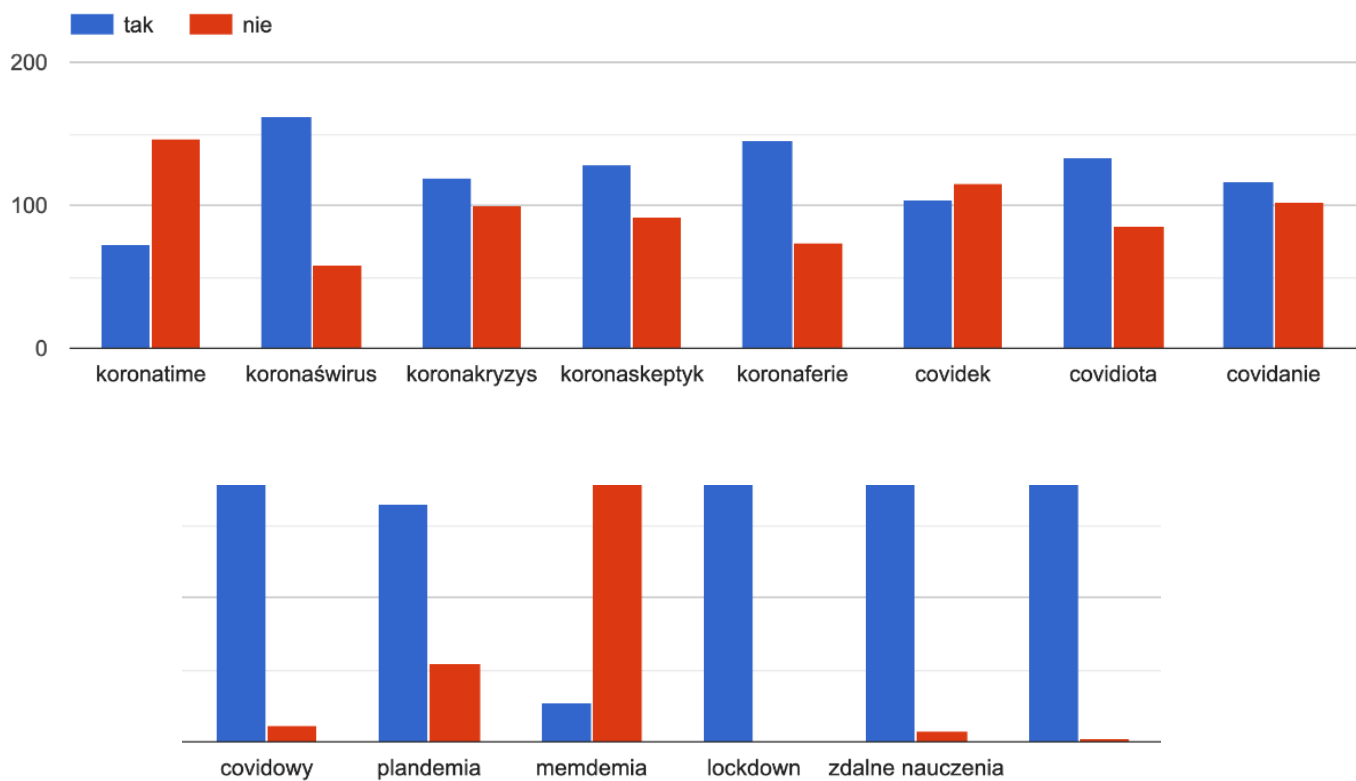
⁷Encyclopedia - titanica. 2022. *Značenje meme (što je, pojam i definicija)* <https://hr.encyclopedia-titanica.com/significado-de-meme> (datum pristupa: 12.7.2022.)

5.2. Tablica 1: rezultati prvog pitanja: polj. ‘Czy słyszałeś/słyszałaś o niżej wymienionych słowach?’ (Jesi li čuo/la za sljedeće riječi?)

Riječi	Odgovor ‘da’	Odgovor ‘da’ u %	Odgovor ‘ne’	Odgovor ‘ne’ u %
koronatime	73	33.2%	147	66.8%
koronašvirus	162	73.6%	58	26.4%
koronakryzys	120	54.5%	100	45.5%
koronaskeptyk	128	58.2%	92	41.8%
koronaferie	146	66.4%	74	33.6%
covidek	104	47.3%	116	53.7%
covidiota	134	60.9%	86	39.1%
covidanie	117	53.2%	103	46.8%
covidowy	208	94.5%	12	5.5%
plandemia	165	75%	55	25%
memdemia	27	12.3%	193	87.7%
lockdown	220	100%	0	0%
zdalne nauczzenia	212	96.4%	8	3.6%
praca zdalna	218	99.1%	2	0.9%

5.3. Graf 4: rezultati prvog pitanja: polj. ‘Czy słyszałeś/słyszałaś o niżej wymienionych słowach?’, (Jesi li čuo/la za sljedeće riječi?)

1. Czy słyszałeś o niżej wymienionych słowach? (odpowiedz tak lub nie na poniższe pytania)

5.4. Tablice 2: rezultati drugog pitanja:

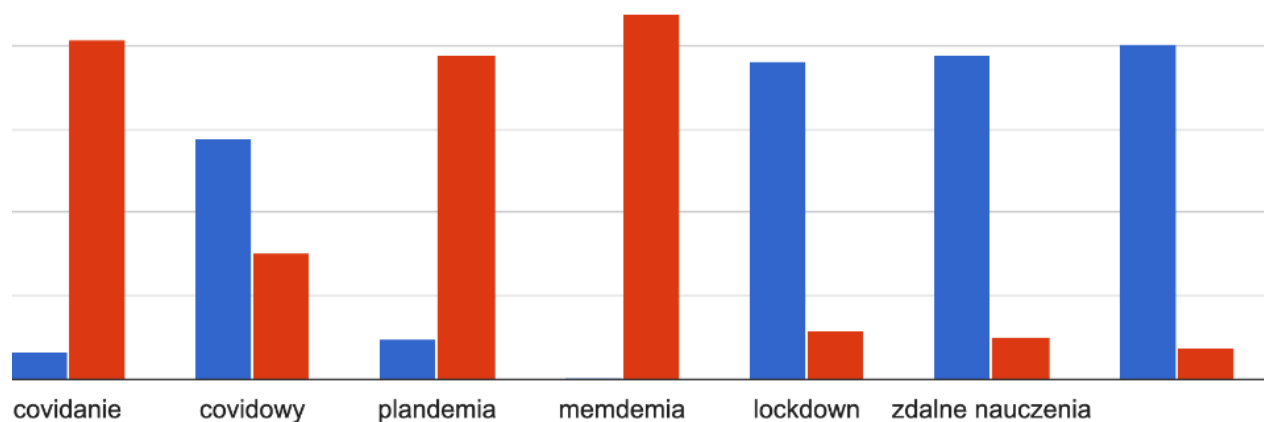
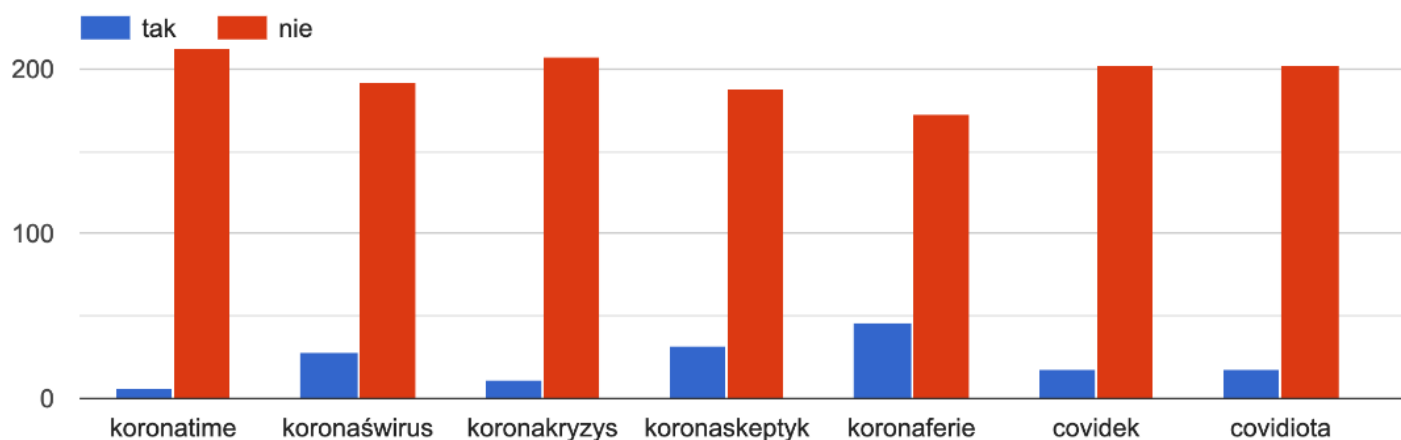
polj. 'Czy używasz słów z poprzedniego pytania?', (hrv. Koristiš li riječi iz prijašnjeg pitanja?)

Riječi	Odgovor 'da'	Odgovor 'da' u %	Odgovor 'ne'	Odgovor 'ne' u %
koronatime	7	3.2%	213	96.8%
koronašvirus	28	12.7%	192	87.3%
koronakryzys	12	5.5%	208	94.5%
koronaskeptyk	32	14.5%	188	85.5%
koronaferie	47	21.4%	173	78.6%
covidek	18	8.8%	202	91.2%
covidiota	18	8.8%	202	91.2%
covidanie	17	7.7%	203	92.3%
covidowy	144	65.5%	76	34.5%
plandemia	25	11.4%	195	88.6%
memdemia	1	0.5%	219	99.5%
lockdown	191	86.8%	29	13.2%
zdalne nauczzenia	194	88.2%	26	11.8%
praca zdalna	201	91.4%	19	8.6%

5.5. Graf 5: rezultati drugog pitanja:

polj. 'Czy używasz słów z poprzedniego pytania?', (hrv. Koristiš li riječi iz prijašnjeg pitanja?)

2. Czy używasz słów z poprzedniego pytania? (odpowiedz tak lub nie na poniższe pytania)

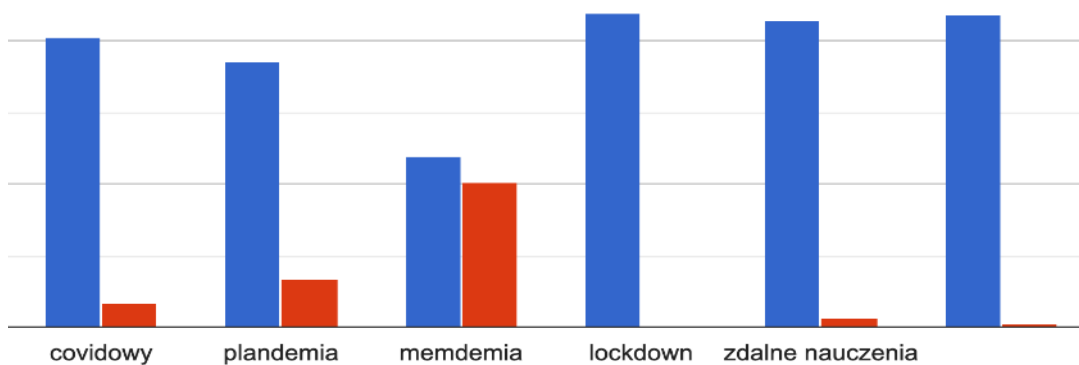
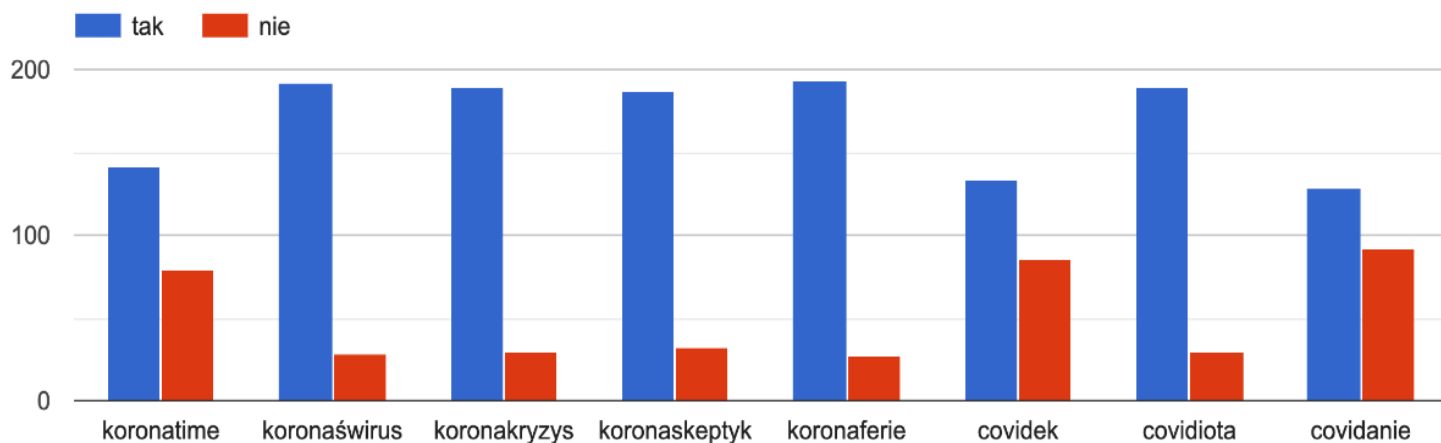
5.6. Tablica 3: rezultati trećeg pitanja:

polj. 'Czy znasz znaczenie słów z poprzedniego pytania?', (Znaš li značenje riječi iz prijašnjeg pitanja?)

Riječi	Odgovor 'da'	Odgovori 'da' u %	Odgovor 'ne'	Odgovori 'ne' u %
koronatime	141	64.1%	79	35.9%
koronašvirus	192	87.3%	28	12.7%
koronakryzys	190	86.4%	30	13.6%
koronaskeptyk	187	85%	33	15%
koronaferie	193	87.7%	27	12.3%
covidek	134	60.9%	86	39.1%
covidiota	190	86.4%	30	23.6%
covidanie	128	58.2%	92	41.8%
covidowy	203	92.3%	17	7.7%
plandemia	186	84.5%	34	13.5%
memdemia	119	54.1%	101	45.9%
lockdown	220	100%	0	0%
zdalne nauczzenia	214	97.3%	6	2.7%
praca zdalna	218	99.1%	2	0.9%

5.7. Graf 6: rezultati trećeg pitanja: polj. 'Czy znasz znaczenie słów z poprzedniego pytania?',
(Znaš li značenje riječi iz prijašnjeg pitanja?)

3. Czy znasz znaczenie słów z poprzedniego pytania? (odpowiedz tak lub nie na poniższe pytania)

5.8. Analiza 1., 2. i 3. pitanja

Rezultati iz priloženih tablica i grafova su vrlo raznoliki. U prvom su pitanju naizgled odgovori podjednakog rezultata za odgovor ‘da’, odnosno za odgovor ‘ne’. Iznimke u prvom pitanju su odgovori vezani za riječi polj. *covidowy* (pridjev imenice covid), polj. *lockdown* (izolacija), polj. *zdalne nauczzenia* (učenje na daljinu) i polj. *praca zdalna* (rad na daljinu). Gotovo svi ispitanici su čuli za navedene riječi; *covidowy* (94.5% ispitanika), *lockdown* (100% ispitanika), *zdalne nauczzenia* (96.4% ispitanika) i *praca zdalna* (99.1% ispitanika). Razlog zašto su postoci ovih riječi puno viši za razliku od ostalih je taj što su ove riječi bile svakodnevno u uporabi. Ti su nazivi bili prisutni u govoru ili online. Riječ *covidowy* pridjevna je izvedenica imenice covid te su se sve pojave i stvari vezane uz covid/koronu opisivale pomoću tog pridjeva, npr. polj. *paszport covidowy* (hrv. covid putovnica), polj. *szpital covidowy* (hrv. covid bolnica), polj. *test covidowy* (hrv. covid test), polj. *kaszel covidowy* (hrv. covid kašalj) i dr. Riječ *lockdown* je riječ za koju su svi ispitanici čuli jer su se svi nekom prilikom našli u lockdownu tijekom pandemije koronavirusa, i u Poljskoj i u Hrvatskoj. Pojmovi *zdalne nauczzenia* i *praca zdalna* su također bili neizbježni za vrijeme pandemije, te su isto imali visoke postotke kada se radi o poznavanju tih pojmova. Svi učenici i studenti morali su pohađati predavanja u online obliku, a radnici, kojima je radno mjesto to dopuštalo, odrađivali su poslove kod kuće, te su se susreli s ovim pojmovima. Ove su riječi nastale kao prilagođavanje na situaciju u kojoj smo se nalazili, odnosno kako bi se lakše objasnile dotadašnje svakodnevne situacije koje su se iznenada promijenile. Preostale riječi koje su nastale za vrijeme pandemije, koje se spominju u anketi, nastale su kao reakcija na tadašnju situaciju. U njima se može primijetiti doza satire i sarkazma pa tako i ismijavanje i izrugivanje na razne aspekte korone. Ove se riječi najčešće pojavljuju na društvenim mrežama u raznim objavama kao i u memovima na aplikacijama poput Facebooka, Instagrama, Reddita, Twittera i dr., pa tako i u člancima vezanim za koronu i sl. Odgovori na pitanje ‘Jeste li čuli za sljedeće riječi’ bili su relativno podjednakog rezultata za odgovor ‘da’, odnosno za odgovor ‘ne’. Mogući razlozi za takvo opredjeljenje je vrijeme koji ispitanici provode na društvenim mrežama i koliko su izloženi memovima koji su povezani uz koronavirus.

U drugom se pitanju gledao postotak ispitanika koji koristi te iste riječi iz prvog pitanja, bilo u govoru, na mreži, preko poruka i dr. Za razliku od načina odabira odgovora iz prvog pitanja, više je ispitanika reklo da ne koriste navedene riječi. Iz priložene tablice br. 2. može se primijetiti da su za sve riječi, osim par iznimki, rezultati za odgovor ‘ne’ bili između 78% i 99%, dakle više od $\frac{3}{4}$ ispitanika. Iznimke koje su se pojavile u drugom pitanju su iste iznimke kao i u prvom pitanju; *covidowy*, *lockdown*, *zdalne nauczzenia* i *praca zdalna*. Kao što je spomenuto u analizi prvog pitanja, iznimke su bile neizbježne za vrijeme pandemije koronavirusa. Isto tako kao što je bilo neizbježno čuti za njih, tako je bilo jako teško ne upotrijebiti ih u nekom periodu i kontekstu u tom vremenu. Za ove je riječi između 144 i 201 ispitanika od 220 ispitanika reklo da koristi ove riječi. Gledajući na demografska obilježja ispitanika, odgovori su raznovrsni. Dob, spol i obrazovanje ispitanika ne koreliraju s odgovorima da ili ne, već se u oba odgovora nalaze ispitanici iz svake skupine.

U 3. pitanju je naglasak na poznavanju značenja riječi iz 1. pitanja. U konačnici je veći postotak ispitanika znalo za navedene riječi. Osim nekoliko iznimki, postoci za odgovor ‘da’ sežu od 84.5% do 100%, odnosno između 186 i 220 ispitanika. Iznimke za koje je manje ispitanika znalo jesu polj. *koronatime* (64.1%), polj. *covidek* (60.9%), polj. *covidanie* (58.2%) i polj. *memdemia* (54.1%). Ovi su rezultati i dalje veći od 50%, a na razini uzorka, uzimajući sve riječi u obzir, 81.7% ispitanika poznaje značenje ovih riječi. Promatrajući ispitanike koji su izvorni govornici poljskog jezika u usporedbi s onima koji nisu, ne može se doći do nekog zaključka, već su svi podjednako znali značenje navedenih riječi.

5.9. Analiza riječi iz 4. i 5. Pitanja

U 4. i 5. pitanju se pojavljuju drugačije riječi od onih iz prijašnja 3 pitanja. U ovom se setu pitanja pojavljuju riječi koje već imaju svoje rječničko značenje ili značenja, ali koje su s dolaskom korone dobile još jedno značenje i/ili asocijaciju. To su poljske riječi: *maska* (hrv. maska), *maseczka* (hrv. maskica), *dystans* (hrv. distanca/udaljenost), *test* (hrv. test/ispit), *pozytywny* (hrv. pozitivan), *odporność* (hrv. otpornost), *kwarantanna* (hrv. karantena), *dezynfekcja* (hrv. dezinfekcija), *luzowanie* (hrv. otpuštanje), *wirus* (hrv. virus), *zainfekowany* (hrv. zaražen), *objawy* (hrv. simptomi), *bezobjawowy* (hrv. bez simptoma), *zakaz* (hrv. zabrana),

tarcza (hrv. štit), *samoizolacja* (hrv. samoizolacija), *obostrzenia* (hrv. ograničenja), *środki* (hrv. mjere), *środki ostrożności* (mjere opreza), *epidemia* (hrv. epidemija), *pandemia* (hrv. pandemija) i *zdalność* (hrv. daljinski/udaljeno).

Polj. *maska* (hrv. maska) – ova riječ se u Dunajevom *Suvremenom rječniku poljskog jezika*⁸ definira kao pokrivalo za lice (ili dio lica) s otvorima za oči, koje se nosi na maskenbalima (maškarama), narodnim obredima ili ga nose glumci u kazalištu, dok se u Anićevo *Rječniku hrvatskog jezika*⁹ definira kao figura glave koju su nosili antički glumci u Grčkoj i Rimu kako bi dočarali odgovarajući lik, ali i kao predmet koje pokriva lice i identitet. Slično ovim značenjima, u svijetu korone riječ *maska* uistinu znači ‘pokrivalo za lice’, ali ne cijelog lica, već samo donjeg dijela lica, odnosno područja usta i nosa.

Polj. *maseczka* (hrv. maskica) – u poljskom rječniku, osim što se definira kao umanjena od riječi *maska*, također se definira kao oblog za lice s biljem, kremom i sl. za osvježavanje i učvršćivanje kože. U izravnom prijevodu riječ *maseczka* na hrvatskom je jeziku *maskica*, ali po definiciji poljske riječi bi se prevelo isto kao i riječ *maska*, dok riječ *maskica* na hrvatskom jeziku se odnosi na zaštitu za mobitel. Također kao i kod prijašnje riječi, *maseczka* se odnosi na pokrivalo za lice koje pokriva donji dio lica, što je zapravo medicinska/kirurška maska za lice.

Polj. *dystans* (hrv. distanca) – ova se riječ u *Suvremenom rječniku poljskog jezika* definira kao udaljenost u prostoru između dvije točke, predmeta, osoba i sl. U hrvatskom se rječniku definira kao udaljenost od čega u prostornom i vremenskom smislu. Kada je riječ o koroni, *distanca* se odnosi na držanje fizičkog razmaka između dvije osobe kako bi se spriječilo širenje virusa.

Polj. *test* (hrv. test) – u poljskom rječniku se ova riječ definira kao eksperiment koji ima u cilju isprobati nešto, odnosno provjeriti njegovo stanje. U hrvatskom rječniku definicija glasi kao ispitivanje ili provjera koja omogućuje da se procijene, vrednuju psihičke ili fizičke sposobnosti osobe ili da se odrede značajke njihove ličnosti. U svijetu korone riječ je o provjeri kako bi se doznalo je li netko zaražen koronavirusom ili ne.

⁸Dunaj, Bogusław, 2007. *Język polski. Współczesny słownik języka polskiego*. Warszawa. Langenscheidt.

⁹Anić, Vladimir. 1991. *Rječnik hrvatskog jezika*. Zagreb. Novi Liber.

Polj. *pozytywny* (hrv. pozitivan) – u poljskom se rječniku definira kao nešto u skladu s nečijim očekivanjima, povoljan, odobravajući, dok se u hrvatskom rječniku definira kao potvrđan, afirmativan. Kada je riječ o koroni, biti pozitivan imao je negativnu konotaciju, jer ukazuje da je netko bio zaražen koronavirusom.

Polj. *odporność* (hrv. otpornost) – u poljskom se rječniku *odporność* definira kao svojstvo otpornosti, odnosno biti neosjetljiv na fizičke ili moralne utjecaje.

U hrvatskom se rječniku ova riječ definira kao sposobnost tijela ili čega drugoga da se odupre i/ili izdržljivost (na infekcije). U definiciji u hrvatskom rječniku se spominju infekcije, te se upravo na to misli kada je riječ o koroni, odnosno biti otporan na koronu bilo od prirodnog imuniteta koji stekao nakon zaraze koronavirusa ili putem cjepiva protiv koronavirusa.

Polj. *kwarantanna* (hrv. karantena) – *kwarantanna* se u poljskom rječniku definira kao razdoblje prisilne izolacije ljudi, životinja, biljaka ili robe iz područja zahvaćenih epidemijom, čije je trajanje određeno razdobljem inkubacije za određenu zaraznu bolest. Slično poljskoj verziji, u hrvatskom se rječniku *karantena* definira kao privremena preventivna izolacija osoba ili onih koje su bile s njima u doticaju. Za vrijeme korone karantena je bila obavezna za osobe koje su bile zaražene i/ili bile u doticaju sa zaraženom osobom.

Polj. *dezynfekcja* (hrv. dezinfekcija) – u poljskom i hrvatskom se rječniku ova riječ definira kao uništavanje zaraznih ili patogenih mikroorganizama kako bi se spriječila infekcija. Tijekom pandemije koronavirusa, dezinfekcija, odnosno dezinfekcijska sredstva su bila korištena kako bi se uništio virus i spriječila daljnja širenja virusa.

Polj. *luzowanie* (hrv. otpuštanje) – *luzowanie* se definira kao smanjivanje napetosti, dok se otpuštanje definira kao olabavljanje pričvršćenog. Kada se spomene riječ *luzowanie* ili otpuštanje u kontekstu korone, misli se na slabljenje mjera opreza (npr. nošenje maski, držanje distance od dva metra, otvaranje ugostiteljskih objekata i dr.) koje su bile postavljene kako bi se spriječilo širenje koronavirusa.

Polj. *wirus* (hrv. virus) – u poljskom rječniku *wirus* se definira kao mikroorganizam koji pripada parazitskim patogenim mikroorganizmima koji je nevidljiv pod svjetlom mikroskopa. Slično tome, u hrvatskom se rječniku definira kao parazitski mikroorganizam koji izaziva bolest. U ovom slučaju, riječ virus se upravo odnosi na sam koronavirus.

Polj. *zainfekowany* (hrv. zaražen) – u poljskom rječniku definira se kao nešto što je zahvaćeno organizmom koji uzrokuje bolest. U hrvatskom se rječniku riječ *zaražen* definira kao organizam u kojem je prenesen uzročnik zarazne bolesti. Za vrijeme pandemije koronavirusa, zaražen je bio onaj koji je bio pozitivan na testu za koronavirus.

Polj. *objawy* (hrv. simptomi) – u poljskom se rječniku simptom definira kao znak neke pojave, dok je u hrvatskom rječniku definiran kao znak bolesti. U ovom slučaju se natuknica u hrvatskom rječniku više poklapa sa značenjem simptoma kada je riječ o simptomima koronavirusa, jer je riječ o bolesti.

Polj. *bezobjawowy* (hrv. asimptomatski) – u poljskom se rječniku riječ *bezobjawowy* (asimptomatski) definira kao taj koji ne pokazuje simptome, dok se u Anićeve rječniku ne pojavljuje ova riječ. Ovo se odnosilo na osobe koje su bile zaražene koronavirusom (što je potvrdio test za koronavirus), ali nisu pokazivale nikakve simptome koje bi ukazale na zarazu.

Polj. *zakaz* (hrv. zabrana) – u poljskom se rječniku definira kao naredba ‘odozgo’ koja nešto zabranjuje ili prihvaćena norma koja zabranjuje nešto. U hrvatskom se rječniku definira kao naredba ili odredba po kojoj se nešto ne smije raditi. Tijekom pandemije koronavirus postojale su razne zabrane; zabrana rada ugostiteljskih objekata, zabrana rada nakon određenog vremena (npr. iza 22 sata), zabrana prelaska u drugu županiju, zabrana ulaska u državu turistima i sl.

Polj. *tarcza* (hrv. štit) – u poljskom se rječniku definira kao okrugla ili duguljasta ploča korištena u antici i srednjem vijeku tijekom borbe. Slično toj definiciji, u hrvatskom se rječniku štit definira kao ručno obrambeno ratničko oruđe od drva, metala, kože itd. za zaštitu od udaraca ili uboda. U poljskom i hrvatskom rječniku prva natuknica te riječi ima povijesno značenje. Kada je riječ o koroni, riječ štit ima preneseno značenje. Primjerice, maske su služile kao zaštita (štit) od korone kako bi se spriječilo širenje iste. Također, osobe koje su preboljele koronu su imale antitijela i na svoj način štit od same zaraze.

Polj. *samoizolacja* (hrv. samoizolacija) – u oba jezika se *samoizolacija* definira kao odvajanje nekoga ili nečega od drugih ili od okoline i njihovih utjecaja. Za vrijeme pandemije koronavirusa, samoizolacije (izolacije) su bile česta pojava. Ukoliko je netko bio zaražen koronavirusom ili je bio u doticaju s osobom koje je zaražena imao je obavezu biti u

samoizolaciji određeni period (ovisno o tadašnjim mjerama) kako bi se spriječilo daljnje širenje virusa.

Polj. *obostrzenia* (hrv. ograničenja) – ova se riječ u poljskom rječniku definira kao propis, naredba kojom se pojačava strogost nekih zakona, zabrane itd., dok se u hrvatskom rječniku definira kao postavljanje granice čemu. Postojala su ograničenja tijekom pandemije koronavirusa, primjerice ograničeno radno vrijeme ugostiteljskih objekata, ograničen pristup određenim proizvodima (proizvodnja i slanje određenih proizvoda stala) i sl.

Polj. *środki/środki ostrożności* (hrv. mjere/mjere opreza) – u poljskom se rječniku riječ mjera/mjere ne podudara s hrvatskim značenjem te riječi, već su polj. *środki* materijalna sredstva odnosno sigurnost. Kada se spoji s riječju *ostrożności*, onda se mjere opreza, polj. *środki ostrożności* definiraju kao unaprijed poduzete mjere kako bi se spriječilo da se nešto opasno dogodi, neugodno ili nezgodno. Mjere se u hrvatskom rječniku definiraju kao potezi u skladu s nekim propisima, primjena propisa, pravila, zakona itd. s određenom svrhom ili namjerom, primjena zakona i pravila. Mjere ili mjere opreza su bile postavljene za vrijeme korone kako bi zaštitili populaciju i spriječili daljnje širenje koronavirusa. Mjere su se mijenjale kako se mijenjalo stanje u državi, odnosno kako se smanjivao broj zaraženih koronom.

Polj. *epidemia* (hrv. epidemija) – u poljskom se rječniku definira kao nagli porast broja slučajeva određene bolesti, najčešće zarazne, na određenom području. Istim značenjem, ali drugačijom definicijom se u hrvatskom rječniku epidemija definira kao zarazna bolest koja se naglo širi. Prije nego li je zbog virusa COVID-19 proglašena pandemija, dakle dok se virus nije proširio po gotovo cijeloj Zemlji, definirala se kao epidemija.

Polj. *pandemia* (hrv. pandemija) – U poljskom se rječniku *pandemia* definira kao epidemija koja se širi na vrlo veliko područje, odnosno koja zahvaća velik broj zemalja, kontinent ili čitav svijet. U Anićevu Rječniku hrvatskog jezika riječ pandemija se ne pojavljuje, ali se na Hrvatskom jezičnom portalu¹⁰ definira kao i u poljskom rječniku. Nakon što se koronavirus proširio na gotovo cijeli svijet, prozvan je pandemijom.

¹⁰ Hrvatski jezični portal, *pandemija*; <https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (datum pristupa: 29.6.2022.)

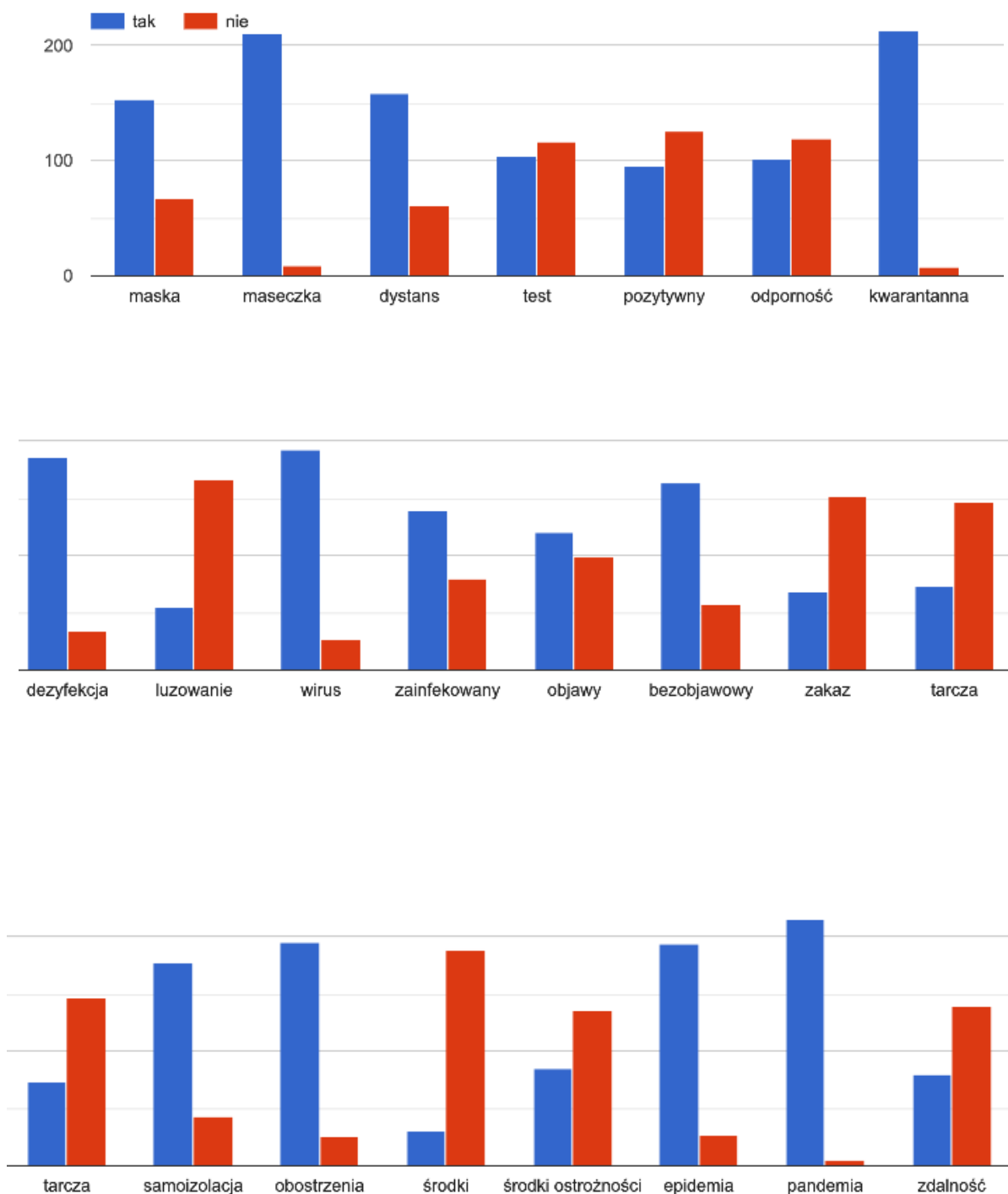
Polj. *zdalność* (hrv. daljinski, na daljinu) – U poljskom se rječniku ne pojavljuje riječ *zdalność*, jer se ova riječ koristila kako bi se opisale svakodnevne situacije tijekom pandemije koronavirusa, primjerice predavanja u školi i na fakultetu ili poslovi koji su se mogli obavljati kod kuće. U hrvatskom se rječniku upravo tako definira ova riječ; onaj koji se odnosi na daljinu, koji se obavlja iz daljine. Daljina je bila čest pojam tijekom pandemije koronavirusa, bilo to učenje na daljinu, rad na daljinu ili držanje dva metra razmaka između ljudi u javnim mjestima/prostorima.

5.10. Tablica 4: rezultati 4. pitanja: polj. 'Czy poniższe słowa kojarzą Ci się z Covid-19?',
Povezuješ li sljedeće riječi s Covidom-19?

Riječi:	Odgovor 'da'	Odgovor 'da' u %	Odgovor 'ne'	Odgovor 'ne' u %
1. maska	153	69.5%	67	30.5%
2. maseczka	211	95.9%	9	4.1%
3. dystans	159	72.3%	61	27.7%
4. test	104	47.3%	116	52.7%
5. pozytywny	95	43.2%	125	56.8%
6. odporność	101	45.9%	119	54.1%
7. kwarantanna	213	96.8%	7	3.2%
8. dezynfekcja	186	84.5%	34	15.5%
9. luzowanie	54	24.5%	166	75.5%
10. wirus	193	87.7%	27	12.3%
11. zainfekowany	140	63.6%	80	36.4%
12. objawy	121	55%	99	45%
13. bezobjawowy	163	74.1%	57	25.9%
14. zakaz	68	30.9%	152	69.1%
15. tarcza	73	33.2%	147	66.8%
16. samoizolacja	177	80.5%	43	19.5%
17. obostrzenia	195	88.6%	25	11.4%
18. środki	31	14.1%	189	85.9%
19. środki ostrożności	85	38.6%	135	61.4%
20. epidemia	194	88.2%	26	11.8%
21. pandemia	215	97.7%	5	2.3%
22. zdalność	80	36.4%	140	63.6%

5.11. Graf 7: rezultati 4. pitanja: polj. ‘*Czy poniższe słowa kojarzą Ci się z Covid-19?*’,
Povezuješ li sljedeće riječi s Covidom-19?

4. Czy poniższe słowa kojarzą Cię z Covid-19? (odpowiedz tak lub nie na poniższe pytania)

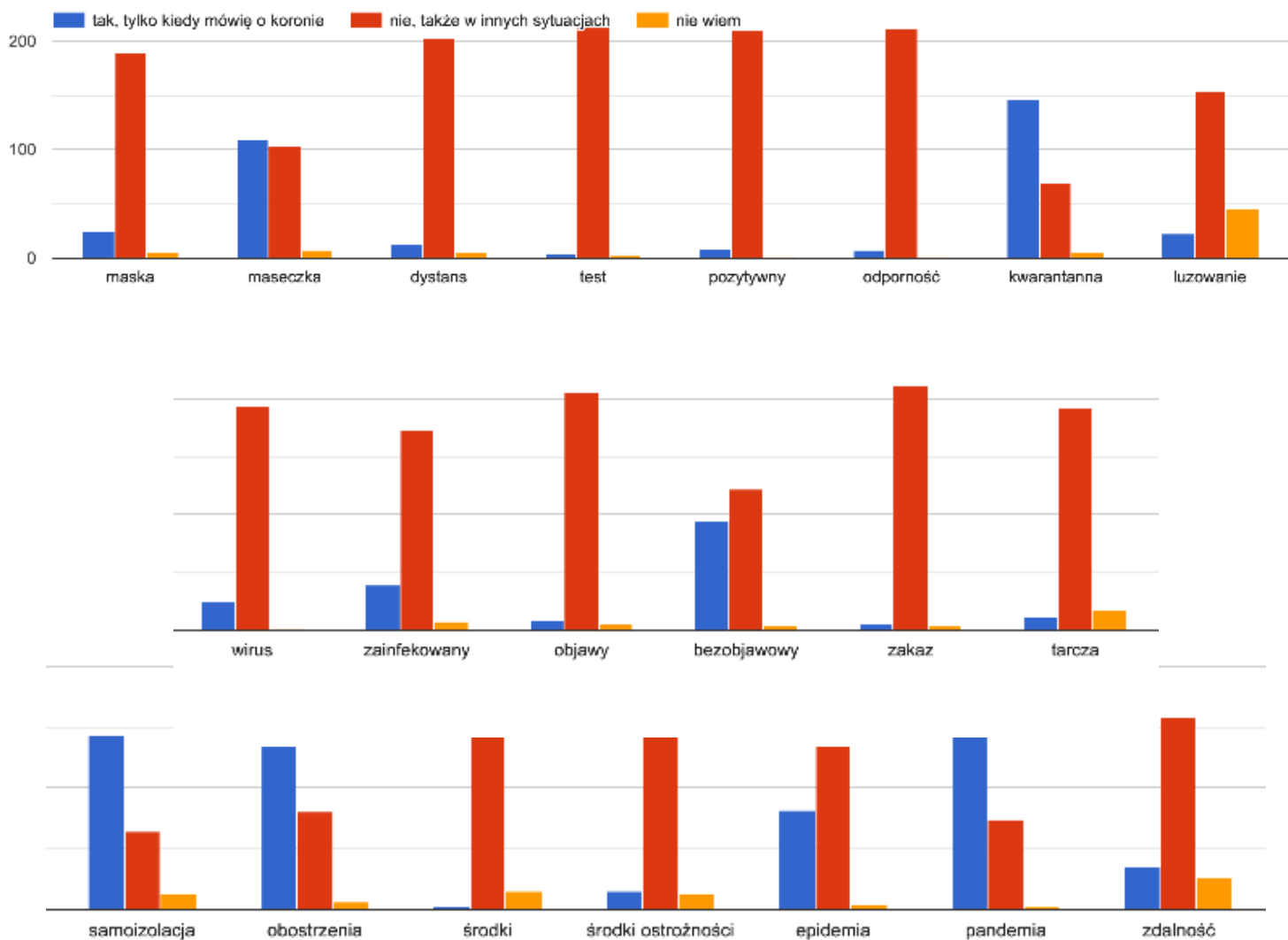
5.12. Tablica 5: rezultati 5. Pitanja: polj. 'Czy myślisz, że używasz słów z poprzedniego pytania, tylko wtedy, gdy mówisz o koronie lub też w innych sytuacjach?' Misliš li da upotrebljavaš navedene riječi samo tada, kada govoriš o koroni ili i u drugim situacijama?

Riječi:	Odgovor 'tak, tylko kiedy mówię o koronie'	Odgovor 1 u %	Odgovor 'nie, także w innych sytuacjach'	Odgovor 2 u %	Odgovor 'nie wiem'	Odgovor 3 u %
1. maska	25	11.4%	190	86.4%	5	2.2%
2. maseczka	109	49.5%	103	46.8%	8	3.7%
3. dystans	13	5.9%	202	91.8%	5	2.3%
4. test	4	1.8%	213	96.8%	3	1.4%
5. pozytywny	9	4.1%	210	95.4%	1	0.5%
6. odporność	8	3.6%	211	95.9%	1	0.5%
7. kwarantanna	146	66.3%	69	31.4%	5	2.3%
8.. luzowanie	22	10%	153	69.5%	45	20.5%
9.. wirus	25	11.3%	194	88.2%	1	0.5%
10. zainfekowany	39	17.7%	173	78.6%	8	3.7%
11. objawy	9	4.1%	206	93.6%	5	2.3%
12. bezobjawowy	94	42.7%	122	55.5%	4	1.8%
13. zakaz	5	2.3%	211	95.9%	4	1.8%
14. tarcza	11	5%	192	87.3%	17	7.7%
15. samoizolacja	143	65%	64	29.1%	13	5.9%
16. obostrzenia	134	60.9%	80	36.3%	6	2.7%
17. środki	2	0.9%	203	92.3%	15	6.8%

18. środki ostrożności	15	6.8%	193	87.7%	12	5.5%
19. epidemia	82	37.3%	134	60.9%	4	1.8%
20. pandemia	144	65.5%	74	33.6%	2	0.9%
21. zdalność	35	15.9%	158	71.8%	27	12.3%

5.13. Graf 8: rezultati 5. Pitanja: polj. 'Czy myślisz, że używasz słów z poprzedniego pytania, tylko wtedy, gdy mówisz o koronie lub też w innych sytuacjach?' Misliš li da upotrebljavaš

5. Czy myślisz, że używasz słów z poprzedniego pytania, tylko wtedy, gdy mówisz o koronie lub też w innych sytuacjach?

5.14. Analiza 4. i 5. pitanja

U 4. se pitanju istražuje povezuju li ispitanici navedene riječi s koronavirusom. U ponudi su 22 riječi koje su na neki način povezane s koronom; s virusima općenito, sa simptomima korone ili načinima adaptacije za vrijeme pandemije koronavirusa. Za razliku od prijašnjih pitanja gdje se na razini uzorka moglo doći do nekog jednosložnog zaključka s par iznimki, rezultati ovog pitanja su bili veoma raznoliki. Za sljedećih 13 riječi je više od 50% ispitanika označilo odgovor 'da', dakle da ih povezuju s koronom; polj. *maska* (hrv. maska), polj. *maseczka* (hrv. maska), polj. *dystans* (hrv. distanca), polj. *kwarantanna* (hrv. karantena), polj. *dezynfekcja* (hrv. dezinfekcija), polj. *wirus* (hrv. virus), polj. *zainfekowany* (hrv. zaražen), polj. *objawy* (hrv. simptomi), polj. *bezobjawowy* (hrv. bez simptoma), polj. *samoizolacja* (hrv. samoizolacija), polj. *obostrzenia* (hrv. ograničenja), polj. *epidemia* (hrv. epidemija), polj. *pandemia* (hrv. pandemija). Za ovih 13 riječi se više od 50% ispitanika izjasnilo da te riječi povezuju uz koronu, s tim da su postoci bili dosta visoki. S tog popisa, za riječi *kwarantanna*, *dezynfekcja*, *wirus*, *samoizolacja*, *obostrzenia*, *epidemia* i *pandemia* najviše se ispitanika očitovalo da ove riječi povezuju s koronom i to s rezultatima između 84.5% i 97.7%. Za ostalih 9 riječi - polj. *test* (hrv. test), polj. *pozytywny* (hrv. pozitivan), polj. *odporność* (hrv. otpornost), polj. *luzowanie* (hrv. otpuštanje), polj. *zakaz* (hrv. zabrana), polj. *tarcza* (hrv. štit), polj. *środki* (hrv. mjere), polj. *środki ostrożności* (hrv. mjere opreza), polj. *zdalność* (hrv. daljinski, udaljeno) više je ispitanika glasalo da ne povezuju te riječi uz koronu. Postoci odgovora za ove riječi su bili između 52.7% i 85.9%, s tim da je samo riječ *środki* imala tako visok postotak (85.9%), dok je za ostale riječi maksimalan postotak bio 75.5%. Gledajući rezultate na razini uzorka moglo bi se reći da su u konačnici ove riječi povezane uz koronu.

Peto pitanje glasi; polj. "Czy myślisz, że używasz słów z poprzedniego pytania, tylko wtedy, gdy mówisz o koronie lub też w innych sytuacjach?", hrv. Misliš li da upotrebljavaš navedene riječi samo kada govoriš o koroni ili i u drugim situacijama?. U ponudi su iste riječi kao i u 4. pitanju. Za razliku od prethodna 4 pitanja gdje su mogući odgovori bili da ili ne, odnosno polj. *tak* ili *nie*, u ovom su pitanju ponuđena tri odgovora; 1. polj. *Tak, tylko kiedy mówię o koronie* (hrv. Da, samo kada govorim o koroni), 2. polj. *Nie, także w innych sytuacjach* (hrv. Ne, također i u drugim situacijama) i 3. polj. *Nie wiem* (hrv. Ne znam). Za prvi mogući

odgovor polj. *Tak, tylko kiedy mówię o koronie* (hrv. Da, samo kada govore o koroni), uglavnom su rezultati bili ispod 50%, odnosno između 0.9% i 49.5%. Iznimke za koje je više od 50% ispitanika obilježilo ovaj odgovor su riječi; polj. *kwarantanna* (hrv. karantena) za koju je 145 ispitanika odnosno 66.3% glasalo, riječ polj. *samoizolacja* (hrv. samoizolacija) sa 143 ispitanika odnosno 65%, riječ polj. *obostrzenia* (hrv. ograničenja) sa 134 ispitanika odnosno 60.9% i riječ polj. *pandemia* (hrv. pandemija) sa 144 ispitanika odnosno 65.5%. Kao što se može primijetiti iz navedenih rezultata, maksimalan postotak ovih riječi je 66.3% te nema nijedne riječi koja se približila 100%, odnosno riječ koju većina ispitanika koristi samo kada govore o koroni. U drugom pitanju za gotovo sve riječi je više od 50% ispitanika obilježilo odgovor da ne koristi te riječi samo kad je riječ o koroni, nego i u drugim situacijama. Iznimke su riječi koje su imale više od 50% glasova u prvom odgovoru (*kwarantanna*, *samoizolacja*, *obostrzenia* i *pandemia*). Osim navedene 4 iznimke, rezultati za ostale ponuđene riječi su varirali između 55.5% i 96.8% te se zaključno može reći da je ovo bio najčešći odgovor za skoro sve navedene riječi. Treći mogući odgovor je bio polj. *Nie wiem* (hrv. Ne znam). Rezultati za ovaj odgovor su bili vrlo niski, te postoci sežu od 0,5% do 6,8%. Dvije su iznimke koje su imale veći postotak a to su riječi polj. *luzowanie* (hrv. otpuštanje) s 20.5% odnosno 45 ispitanika koji su odabrali ovaj odgovor i polj. *zdalność* (hrv. daljinski, udaljenost) s 12.3% odnosno 27 ispitanika koji su odabrali ovaj odgovor.

6. Zaključak

Cilj ovog diplomskog rada bio je istražiti kako pandemija utječe na jezik, odnosno vidjeti do koje mjere ona može obogatiti jezik novim riječima i utjecati na postojeće riječi i način na koji ih doživljavamo. Uzorak su činili ispitanici koji govore poljski, izvorni govornici poljskog jezika kao i oni koji ga usvajaju, s ciljem da se ustanovi postoji li razlika među njima prilikom uporabe novonastalih riječi. Na anketu su većinski odgovorili izvorni govornici poljskog jezika, čak 217 od 220 ispitanika, odnosno 96.3% te ravnomjerna usporedba nije bila u potpunosti moguća. S dobivenim rezultatima na pitanja iz ankete se nije moglo doći do zaključka da su izvorni govornici poljskog jezika ili oni koji to nisu, više ili manje znali/koristili navedene riječi od drugih, nego su rezultati bili raznovrsni na toj razini.

U prvom setu pitanja (pitanja 1 – 3) ispitivalo se poznavanje, uporaba i poznavanje značenja novonastalih riječi. Pitanje na koje je najviše ispitanika odgovorilo sa ‘da’ bilo je treće pitanje gdje se ispitivalo poznavanje značenja novonastalih riječi. U prvom su pitanju ispitanici uglavnom bili podjednako opredijeljeni za odgovore ‘da’ odnosno ‘ne’, a na drugom pitanju najviše ispitanika je odgovorilo ‘ne’ kada ih se pitalo koriste li navedene riječi ili ne. Razlog tome je potreba usvajanja nekih riječi (u govornim navikama) kroz duže vremensko razdoblje, nakon što se te iste riječi čuju. Također, odgovori na treće pitanje su imali visoki postotak za ponuđeni odgovor ‘da’ jer, premda ispitanici možda nisu čuli za neku riječ, njihovo im poznavanje poljskog jezika i slenga dopušta da sami zaključe značenje istih.

U drugom setu pitanja ispitanicima se postavilo pitanje povezuju li navedene riječi uz koronu ili ne, te koriste li te riječi samo kada govore o koroni ili i drugim situacijama. Rezultati za pitanje “Povezuješ li sljedeće riječi s Covid-om?” nameću zaključak da su na razini cjelokupnog uzorka sve ove riječi povezane uz koronu. Razlog tome je činjenica da je korona u jednom periodu bila neizbježna tema, gotovo isključiva. U zadnjem pitanju najviše zabilježenih odgovora odnosi se na drugi ponuđeni odgovor što nam ukazuje na to da su ispitanici koristili te riječi ne samo kada u kontekstu koroni, nego i u drugim situacijama jer su te riječi ipak višeznačne i imaju i druge asocijacije.

7. Literatura

Anić, Vladimir. 1991. *Rječnik hrvatskog jezika*. Zagreb. Novi Liber. str. 157 – 1355

- dezinfekcija, str. 157
- distanca, str. 165
- epidemija, str. 216
- karantena, str. 392
- maska, str. 518
- mjera, str. 540
- ograničenje, str. 673
- otpornost, str. 712
- otpuštanje, str. 713
- pozitivan, str. 839
- samoizolacija, str. 1030
- simptom, str. 1051
- štit, str. 1166
- test, str. 1191
- virus, str. 1301
- zabrana, str. 1327
- zaražen, str. 1355

Cenmino, David, J. 2021. *How did the coronavirus outbreak start?*. <https://www.medscape.com/answers/2500114-197402/how-did-the-coronavirus-outbreak-start> (datum pristupa: 18.6.2022.)

CWID. 2021. *Wpływ pandemii koronawirusa na język*. <https://cwid.uw.edu.pl/wplyw-pandemii-koronawirusa-na-jezyk/> (datum pristupa: 10.6.2022.)

Dobrołowicz, Michał, Wójcik, Katarzyna. 2021. *10 słów, które zmieniły znaczenie przez pandemię*. <https://www.rmfm24.pl/raporty/raport-koronawirus-z-chin/najnowsze-fakty/news-10->

slow-ktore-zmieniły-znaczenie-przez-pandemie,nId,5071971#crp_state=1 (datum pristupa: 17.5.2022.)

Dunaj, Bogusław, 2007. *Język polski Współczesny słownik języka polskiego*, a - n. Warszawa. Langenscheidt. str. 82 – 810.

- bezobjawowy, str. 82
- dezynfekcja, str. 278
- dystans, str. 351
- epidemia, str. 389
- infekować, str. 525
- izolacja, str. 544
- kwarantanna, str. 732
- maska, str. 810

Dunaj, Bogusław, 2007. *Język polski Współczesny słownik języka polskiego*, o - ż. Warszawa. Langenscheidt. str. 1031. – 2126.

- objaw, str. 1031
- obostrzenie, str. 1036
- odporność, str. 1078
- pandemia, str. 1164
- pozytywny, str. 1362
- środki, str. 1804
- tarcza, str. 1821
- test, str. 1835
- wirus, str. 1993
- zakaz, str. 2126

Encyclopedia - titanica. 2022. *Značenje meme (što je, pojam i definicija)*. <https://hr.encyclopedia-titanica.com/significado-de-meme> (datum pristupa: 12.7.2022.)

HZZO. 2021. *Pitanja i odgovori o bolesti uzrokovanoj novim koronavirusom*. <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/pitanja-i-odgovori-o-bolesti-uzrokovanoj-novim-koronavirusom/> (datum pristupa: 20.5.2022.)

Klarić, Zoran. 2020. *Širenje koronavirusa u svijetu i hrvatski turizam*. http://www.iztg.hr/files/file/RADOVI/2020/COVID-19/Klari%C4%87-Z_2020.pdf (datum pristupa: 18.5.2022.)

Kosmalska, Weronika. 2020. *Język w czasie epidemii, epidemia w języku*. *Polonistyka. Innowacje*. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Poznań: str. 209-219

Obara, Marcin. 2021. *Prof. Bralczyk: Mam nadzieję, że nowe słowa odejdą wraz z koronawirusem*. <https://edukacja.dziennik.pl/aktualnosci/artykuly/7737856,koronawirus-profesor-bralczyk-nowe-slowa.html> (datum pristupa: 9.6.2022.)

Piotrowski, Maciej, Kacprzykowski, Krzysztof. 2021. *Koronamowa, czyli neologizmy powstałe w 2020 r. w związku z pandemią. Słownik słów covidowych*. <https://nadwyraz.com/blog/blog-ubierz-sie-w-slowa/koronamowa-czyli-neologizmy-powstale-w-2020-r-w-zwiazku-z-pandemia-sownik-slow-covidowych> (datum pristupa: 10.5.2022.)

Satoła-Staškowiak, Joanna. 2021. *Wpływ pandemii na polską, bułgarską i czeską leksykologię w roku 2020 i na początku 2021*. http://www.jezykoznawstwo.ahe.lodz.pl/sites/default/files/02J%C4%99zykoznavstwo_15_SATO%C5%81A_0.pdf (datum pristupa: 10.6.2022.)

Stevanović, Katarina. 2021. *Korona virus i sojevi: Kako se stiglo do omikrona i zašto su neka slova preskočena*. <https://www.bbc.com/serbian/lat/srbija-59474565> (datum pristupa: 20.5.2022.)

Szamryk, Konrad. 2020. *Koronawirus ubrany w słowa, czyli wpływ pandemii na nasz język okiem eksperta z UwB*. <https://www.wrotapodlasia.pl/pl/wywiady/koronawirus-ubrany-w-slowa-czyli-wplyw-pandemii-na-nasz-jezyk-okiem-eksperta-z-uwb.html> (datum pristupa: 15.5.2022.)

WHO. 2022. *Coronavirus disease (COVID-19)*. https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1 (datum pristupa: 15.5.2022.)